

SLOVENSKI NAROD

UREDNISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izha je vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 6.— hr. za inozemstvo 15.20 Lir
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri poštnem čekovnem zavodu:
Ljubljana Štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Nuovi successi nelle acque americane

Tre piroscapi avversari a complessive 29.000 tonnellate affondati da due sommergibili — Un mercantile danneggiato nel Mediterraneo orientale

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 21 maggio il seguente bollettino di guerra n. 719:

Velivoli dell'Asse hanno svolto intensa attività in Africa settentrionale e su Malta. Uno Spitfire è stato abbattuto in combattimento.

Nel Mediterraneo orientale nostri velivoli hanno ripetutamente colpito con bombe e gravemente danneggiato un mercantile di medio tonnellaggio.

Novi uspehi v ameriških vodah

Dve podmornici sta potopili tri sovražne ladje s skupno 29.000 tonami — Na vzhodnem Sredozemskem morju je bil en tovorni parnik poškodovan

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil 22. maja naslednje 719. vojno poročilo:

Izvidniška in bombniška letala so razvijala veliko delavnost v severni Afriki in nad Malto. V bojih je bilo sestreljeno eno angleško letalo tipa Spitfire.

V vzhodnem Sredozemlju so naša letala ponovno zadebla z bombami in težko poškodovala neko srednjevetko trgovsko ladjo.

V bližini ameriške obale na Atlantiku so naše podmornice dosegle nove uspehe. Podmornica pod poveljstvom korvetnega kapitana Enza Grossija je potopila 12.000-

In Atlantico operando nei pressi delle coste americane, i nostri sommergibili hanno conseguito nuovi successi. Uno di essi al comando del capitano di corvetta Edo Grossi ha affondato una petroliera di 12.000 ton., navigante a pieno carico ed un piroscalo da 10 mila tonn., un altro comandato dal tenente di vascello Mario Rovedin ha colpito a picco un piroscalo di 7 mila tonn.

BITKA TANKOV SE NADALJUJE

V borbi pri Harkovu je sovražnik izgubil nadaljnjih 63 tankov — Uspehi 9. poljske divizije — Sovjetski napadi tudi ob Ilmenskem jezeru odbiti

Na Hitlerjevega glavnega stana, 22. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo včeraj naslednje poročilo:

Na področju pri Harkovu se bitka nadaljuje. Z močnimi tankovskimi silami podprtji napadi nasprotnika so se izjavili v najhujšimi izgubami. Uničenih je bilo nadaljnjih 63 sovražnikovih oklopnih voz.

Letalstvo je napadalo sovražnika na kopnem z močnimi silami in velikim usphem.

Tudi na bojišču jugovzhodno od Ilmenskega jezera so bili sovražni napadi odbiti z izgubami za sovražnika.

9. poljska divizija je uničila na področju pri Harkovu 20. maja 107 sovražnikovih oklopnih voz. 91. protitankovski polk je sestreljal na vzhodu deselj 101 tank, prvi oddelek 12. protitankovskega polka pa 100 tankov.

Sovražnikova letališča na Malti so bila bombardirana podnevi in vnočji.

Ob južni obali Anglije so lahka bojna letal hudo poškodovala srednjevetko trgovsko ladjo.

V času od 11. do 20. maja je angleško letalstvo izgubilo 151 letal, izmed katerih jih je bilo 36 sestreljenih nad Sredozemskim morjem in v severni Afriki. V istem času smo v borbi proti Angliji izgubili 42 lastnih letal.

Preokret pri Harkovu

Berlin, 22. maja, s. O bitki na področju pri Harkovu izjavlja pristojni krogi, da Sovjeti s svojo veliko ofenzivo niso dosegli svojih namenov. Niso zasedli Harkova in ni jim niti uspelo povzročiti zmude v nemškem vrvnem poveljništvu. V zadnjih dneh je prišlo do popolne spremembe. Sam sovražnik je prisilen priznati, da so Nemci prešli v napad. Naša defenzivna bitka je na tem, da se spremeni v ofenzivno uničevalno bitko, vendar pa tudi ta bitka še ne pomeni pricetka velike nemške ofenzive.

979 sovjetskih tankov uničenih

Berlin, 22. maja, s. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da se na področju okrog Harkova nadaljuje nemška in zavezniška obramba proti močnejšim sovjetskim silam, ki skušajo neprestano napadati njih položaje. V borbe mečejo Sovjeti vedno nove sile, toda 20. maja je nemškim četam uspelo zadržati streljene napade ter izvesti sine protinapade, s katerimi so bili doseženi čudoviti uspehi. Streljene tanki, ki naj bi bili v oporu pehoti, so bili uničeni s protitankovskim oružjem in z letalskimi bombaridami. Kljub močnemu sovjetskemu odporu je uspelo Nemcem zmagovitimi protinapadi zavzeti nekaj ozemlja. Dne 20. maja so se kasno zvečer vrstile izredno hude borbe, v katerih so bile močne boljševiške oklopne sile v nekem gozdu premagane. V berlinskih krogih poudarjajo, da so Sovjeti

jeti od 12. maja dalje na tem odseku izgubili 501 tank. K tem izgubam je treba dodati 258 tankov, ki so jih boljševiki izgubili na potoku Kerču. Potentatom so Sovjeti izgubili na južnem odseku bojišča skupno 759 tankov. Ta številka kaže, kako močno je novo nemško protitankovsko oružje. Pristi je pa treba še nadaljnje 220 tankov, ki jih je uničilo ali hudo poškodovalo nemško letalstvo.

Sovjetske letalske izgube

Berlin, 22. maja, s. Znani letalski kritik major Bely je objavil članek o moči sovražnega letalstva, v katerem pravi med drugim, da je sovjetsko letalstvo v zimskih bitkah utrpel izredno hude izgube. Gotovo je, da so bile njegove rezerve močno zmanjšane. Sovjetske izgube so bile povprečno desetkrat večji od nemških.

Berlin, 22. maja, s. Po poročilih DNB je bilo letalstvo na južnem odseku vzhodne fronte zelo aktivno. Uničenih je bilo mnogo sovražnih avtomobilov. Po dosedanjih podatkih so nemški lovci v budih borbah sestrelili 16 sovjetskih letal.

S finskega bojišča

Helsinki, 22. maja, s. Nezadržen pritisk finskih in nemških čet v odseku pri Lou-

bija in v vzhodni Kareliji se je nadaljeval v zadnjih, 24 urah in je bilo boljševikom odvzetih več nadaljnjih važnih postojank. Boljševiki so brez uspeha izvedli več protinapadov. Finsko topništvo in nemški strmolagivi so z največjim učinkom podpirali delovanje pehotne. Bolj južno v odseku Rukskega je finski topništvo obstreljevalo postojanke in zbirališča sovražnih čet. Na Kareliji čini je uničilo 8 ofenzivnih gnezd in 2 zaklonišča sovjetskih čet ter oviral tudi utrjevalna dela sovražnika. Pri Aunusu so bili odbiti novi napadi sovjetskih oddelkov, ki jih je podpiralo topništvo.

Vojna na morju

Berlin, 22. maja, s. DNB je objavil, da je nemški bombnik na Atlantiku napadel angleško 8000-tonsko trgovsko ladjo ter jo začgal. Ladja je bila oborožena in se je uprla, vendar je bila zadeta in se je kmalu potopila.

Santiago, 22. maja, s. V nekem pristanišču Mehikiškega zaliva so se izkrcali brodomci z velikega severnoameriškega parnika, ki so ga tri osme podmornice več ur zasedalev do ter nazadnje z dvema torpedoma potopila.

Predlogi državnega tožilca v ankarskem procesu

durahmana 7 let prisilnega dela in izgon iz države, za Kornilova in Pavlova pa po 20 let prisilnega dela. Sodišče je prekinilo razpravo in jo odgodilo do 3. junija.

Crippsovi izgovori in opravičila

Brezplodna razprava o drugi fronti v angleški spodnji zbornici — Prednost Rusiji glede vojnih dobav

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Predlogi državnega tožilca v ankarskem procesu

durahmana 7 let prisilnega dela in izgon iz države, za Kornilova in Pavlova pa po 20 let prisilnega dela. Sodišče je prekinilo razpravo in jo odgodilo do 3. junija.

Crippsovi izgovori in opravičila

Brezplodna razprava o drugi fronti v angleški spodnji zbornici — Prednost Rusiji glede vojnih dobav

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

Novi tajski poslanik pri Vladaru

Rim, 22. maja, s. Včeraj ob 11.30 je Nj. Vel. Kralj in Cesar sprejeli v avdijenci izrednega diplomatskega zastopnika Tajske pri Kvirinalu Eksc. Phra Vahida Nakaro, ki mu je izročil svoja akreditivna pisma.

<h

Prva obletnica rimskih pogodb

Uradna hrvatska agencija »Croatia« priobčuje brzjavku, ki jih je naslovil Po-glavnik dr. Pavelić ob prvi obletnici 18. maja 1941 v Rimu podpisanih italijansko-hrvatskih državnih pogodb na Kralja in Cesarija, Vojvodo Aimeone d'Aosta, Du-ceja in grofa Ciana. V brzjavki na Kra-lja in Cesarija prosi dr. Pavelić, naj bla-govoli sprejeti ob letnici rimskih pogodb izraze najgloblje hvaležnosti za pod-poro, ki jo je izkazala Italija mladi Državi Hrvatski. V brzjavki, poslanim Duceju »Prvemu pokrovitelju ustaške revolucije in hrvatske neodvisnosti« pravi Poglavnik med drugim, da se bori ustaška Hrvatska ramo ob rami z vojaki fašistične revoluci-je kot zaveznica Rimskega Imperija proti smrtnim sovražnikom Europe in njene ci-vilizacije ter koraka v neomajni veri no-vi Evropi naproti. V brzjavki, poslani vojvodji d'Aosta, designiranemu hrvatskemu kralju, pravi dr. Pavelić: Ob prvi ob-letnici dneva, ko je bilo Vaše Veličanstvo designirano za hrvatskega kralja, hite mo-

je in misli mojega hrvatskega naroda v globoki udanosti in lojalnosti k Vašemu Kraljevskemu Veličanstvu. Ustaška Hrvatska koraka trdne volje novemu življe-nju naproti, v katerem bo Zvonimirjeva krona zažarela v novem sijaju, o čemer naj bo ves hrvatski narod prepričen. Brzjavka, posljana grofu Cianu, ozna-čuje rimске pogode kot temelj hrvat-sko-italijanskega zavezništva, odgovar-jajoč prijateljstvu obeh narodov.

Hrvatski listi so posvetili uvdovne po-menu rimskih pogodb, ki niso samo dolo-čile meje proti Italiji, temveč so položile tudi temelje hrvatske neodvisnosti. »Hrvatski Narod« naglaša zlasti, da Adria-daj ne loči več, temveč veže in zbljužuje. V skupnem cilju pomirjenja adrianskega prostora, na tradiciji starih duhovnih in kulturnih stikov, so ustvarile rimске po-gode zvezno med imperijalno Fašistično Italijo in obnovljeno Neodvisno Državo Hrvatsko.

Delovanje namestitvenega urada

Od 1. marca do 30. aprila je preskrbel zaposlitev 5.406 delavcem

Ljubljana, 22. maja.

Pod predsedništvom komendantorja Gior-gia Gattia se je dne 20. maja sestal v pro-storih Borze dela novi pokrajinski odbor za namestitev, ki je bil imenovan na pod-lagi 7. člena Komisarjeve odredbe št. 74 z dne 21. aprila 1942.

Po pozdravu zastopnika stranke cav. Alesiana in drugih članov, ki zastopajo razne ustanove in sindikalna združenja pokrajine, je sledilo poročilo o delovanju pokrajinskega urada za namestitev v prvih mesecih tega leta.

Po poročilu eksperta Petronia sledi med drugim, da je bilo vpisanih od 1. marca do 30. aprila t. l. 7.853 ljudi in da je bilo na-kazano delo 5.406 delavcem. Izbrisanih je bilo 2.763 delojemalcev, ki jih ni bilo mo-geče izslediti. Ob koncu aprila je bilo 4.783 brezposelnih, in sicer 3.301 moški in

1.482 žensk, pripadajočih 23 delovnim ka-tegorijam.

S pričetkom javnih del, katera namera-vajo pristojni činitelji izvesti v celoti in pospešeno, je bila brezpostrelnost delavstva v pokrajini v prvih tednih maja znatno zmanjšana. Iz prej omenjenega poročila izhaja tudi, da nekateri delodajalci niso se doumeli socialne gospodarske in politične važnosti nameščanja in obveznosti za na-jemanje delodajalcev edino le preko na-mestitvenega urada, in to pod kazensko sankcijo.

Na razne razlage majorja Petronia so odgovorili korporativni nadzorniki inž. Ma-sera, dr. Marchesoni, dr. Alesani, inž. Baraga, ravnatelj Vončina in g. Langus. Predsednik je predlagal, naj se Ekse. Vi-sokemu Komisarju predloži v proučitev nekatera vprašanja, ki so nastala v sedanjem izrednem položaju.

Finančna ureditev

Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda

Z odredbo bana bivše dravske banovine z dne 5. oktobra 1940 je bil ustanovljen Banovinski prehranjevalni zavod. Glede na to, da je bil ta zavod, dasj samostojna pravna oseba, banovinska ustanova, za katere obveznost je jamičila banovina in se morata zaradi razdelitve ozemlja banovi-vne opraviti njegova likvidacija in fi-nančna ureditev s sporazumi med državami, ki so prevzemele to ozemlje, in ker se aktiva in pasiva zavoda niso sorazmerno porazdeljena na ozemlja, prevzeta po raznih državah, zavod sam pa z aktivami, ki so ostala v Ljubljanski pokrajini ne more za-dostiti svojim obveznostim osredotočenim pretežno na glavno mesto, in je torej po-trebo, da se loči poslovanje, nastalo pred teritorialno razdelitvijo, od novega poslo-vanja Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda kot ustanove Visokega komisariata, že Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino izdal naredbo o finančni ureditvi Po-krajinskega prehranjevalnega zavoda, ki je objavljena v »Službenem listu« 20. t. m. in je na dan objave stopila v veljavlo.

Pokrajinski prehranjevalni zavod (pre) Banovinski prehranjevalni zavod poskrbi za finančno ločitev poslovanja pred raz-delitvijo bivše dravske banovine od po-znejšega poslovanja, ko je bil podrejen kr. civ. komisariatu in nato Visokemu komisariatu za Ljubljansko pokrajino. Za računovodstvo se opravi ločitev začasno po stanju dne 30. aprila 1941. in se inven-tari, blago in terjatve, ki so bile ugotov-ljeni, da so obstojali na ta dan, dodelijo

obremenilno Pokrajinskemu prehranjeval-nemu zavodu. Do nove odredbe se do-voljuje v korist Pokrajinskega prehranjeval-nega zavoda in njegovih morebitnih po-rokov moratorij na vse obveznosti Banovin-skega prehranjevalnega zavoda iz zadolži-tev, sklenjenih pred 1. majem 1941. Vso te, ki so bile od 1. maja 1941 morda plaćane na take zadolžitve, se morajo na zahtevo vrniti.

Skladno z novim finančnim položajem, ki nastane z gornjim predpisom, sme Vi-soki komisar z odlokom odrediti na pred-log Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda da plačilo dolgov za obveznosti, sklenjene pred 1. majem 1941, nasproti ustanovam ali zasebnikom, ki imajo svoj sedež ozi-ravatelje v Italiji, kamor spada-jo tudi ozemlja, priključena s kraljevskim ukazom z dne 3. maja 1941-XIX in z dne 18. maja 1941-XIX. Ločitev in novo fi-nančna ureditev Pokrajinskega prehranje-valnega zavoda izvede izrednemu komisaru, ki ga imenuje Visoki komisar in ki ima vse pravice po določbah zakona in pravil.

Imenovanje izrednega komisara

Glede na gornjo naredbo je Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odločil, da se za izrednega komisarja imenuje Štefan Karel Scalà z načrtom, da izvede finančno ločitev glede poslovanja Banovi-vnega prehranjevalnega zavoda pred 30. aprilom 1941. in novo finančno uredi-tev po gornji naredbi ter preosnovava zavoda, kakor tudi da predloži nov statut in pravilnik.

Srečen dan pred sodnikom poedincem

Zaradi kesanja storilcev mu je uspelo v dveh pri-merih doseči poravnavo, v tretjem pa izreči blage kaznen

Ljubljana, 22. maja

Trikrat že ga je sošnik poedinc klical pred svojo sodniško mizo. Do včeraj je še vsakokrat opravičeno izstal. Včeraj pa se je le javil in stara ženica, ki je kot oško-čovanka podala kazenski predlog proti nje-mu, se je očitno oddahlila v upanju, da bo enkrat konec potov po sodnji. Njej prav za prav nit ni bilo mnogo na tem, da so-đišča kaznuje obtoženca, ki mu je zaupala že pred meseci večjo vosto denarja, da ji nabavi mast. Zelela je le, da ji denar vrne, ker jisti nai dovolil.

V tem smislu je bila takoj pripravljena za sklenitev poravnave, če se obtoženec za-veže v določenem roku povrniti ji škodo. Obtoženec prejema denarja ni tajil in ker je bil tudi on naklonjen takim poravnavi, je sodnik začel diktirati zapisniku njenem besedilo. S tako rešitvijo je bil končno za-dovoljen tudi državni tožilec in tako je bila z uvidnostjo vseh rešena obtožnica proti človeku, ki doslej še ni bil kaznovan in ki je morda tokrat res prisel na zatorno klop boj po naključju kot po zasljuženju.

Dve ženski je hotel poravnati.

pa jo je skupil sam

Zečežničar Štefan je bil nelavn zasišan kot priča v neki pravdi med dvema žens-ka. Ker mu je tista, ki ga je predlagala za pričo natveza, da se bodo poravnali in se je tisti njemu zdelo najprimernejše, da se zadeva tako konča, je pred sodnikom pričal tako, kakor ga je prosilka nagovo-rila. Mož pa se je kmalu skesal in pri na-slednjem zasišjanju je izpovedal po resnicil.

Državni tožilec ga je zato klical na od-govornost v smislu § 146 in 147. Pred sodnikom je svoje dejanje zelo obžaloval. Sodnik mu je toplo položil na srce, naj raje drugič ne rešuje več ljudi tako, da potem sam sebe spravi v škodo. Za pričo mora, ali pa ne. Kakršna koli pogajanja, ali bo šel kdo za pričo ali ne, so nedopust-na in prepovedana. Pričevanje je dolžnost,

Kdor pa priča, mora ne oziroma se ne na-levo ne na desno izpovedati po resnicil. Ob-žoventeveda se reča je, da se je kmalu skesal svojega greha, sicer bi mogel njegov delik imeti neprjetne posledice tudi v njegovu službi.

Štefan je bil obojen na 5 mesecov zapora pogojno za dve leti.

Zaupano mu žimo si je pridržal

Neka stranka je naročila pri nekem obrtniku dve novi žimnici. Dala mu je obenem na razpolago svojo staro žimo. Kasneje se je ugotovilo, da je obrtnik del te žimo ob-držal zase in jo kasneje, ali prodal ali pa mu jo je vzel njegov nekanjani poslovodja. Za zadevo je zvedela stranka, ki je žimo izročila in vložila jo tožbo proti nepo-tečemu obrtniku. Seveja, se je ta branil in vail krvido na svojega poslovodjo, če da je ta to storil brez njegove vedenosti. Vloženih je bilo več civilnih in kazenskih tožb in na pomoč je bil poklican tudi izvedenec, ki je pregledal žimo v vseh žimnicah.

Včeraj bi moral biti razprava proti obrtniku in poslovodji. Na sodnikovo poedravanje pa je bilo po daljših pogajanjih, kdo bo plačal odškodnino in nosil stroške, skle-njena poravnava. Obe stranki sta se ob-vezali na plačilo polovice zmeske odškod-nine in stroškov. Obenem sta umaknili tuži-ve druge civilne in kazenske tožbe. Take dalekozešne poravnave so pred kazenskim sodnikom pač redek in izjemni primer, saj so v smislu kazenskega zakona možne le pri zelo omenjenem steniu kaznivih dejanj. Zakon sam sicer tega nikjer izrecno ne dopušča, državni tožilec pa ima vendar možnost, da odstopi od preganja.

Zečežni drobiš na Švedskem

Prvi po svetovni vojni 1914-1918 je pri-šel na Švedskem zopet v obtok drobiš iz zečeža. Drobiš je po zunanjosti zelo sličen bakrenemu. (Agit)

Seja mestnega sveta Ljubljanskega

Počastitev spomina za Ljubljane zaslužnih pokojnikov — Tekoče zadeve

Ljubljana, 22. maja.

Včeraj popoldne ob 17.30 se je pričela seja mestnega sveta ljubljanskega, ki jo je otvoril župan dr. Adlešič z naznanim predsedstva. Župan je prečital svoje poročilo: Visoki mestni svet! Od zadnje seje mestnega sveta žaluje ljubljana za mno-gimi znanimi in neznanimi in tudi za na-slednjimi. Dne 18. marca je umrl Karel Vidmar, mestni služba v pok. ki je bil v mestni službi od leta 1903 do 1934. ter je bil ves čas zelo vesten uslužbenec pri mestni blagajni.

29. marca je umrl Ivan Perme, ki je bil vzgleden član ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva. Od februarja 1880. do svojega zadnjega dnia ter je tako najsta-rejši ljubljanski prostovoljni gasilec. Za njegovo požrtvovalno vmeno za gasilstvo ga je mestni svet ljubljanski odlikoval z imenovanjem za ljubljanskega meščana.

12. aprila je umrl Anton Šusteršič, vpo-kojeni blagajnik Mestne hranilnice ljubljanske, kjer je vestno služboval skoraj 40 let. Kot fotograf in lastnik tvrdk M. Tičar in »Emte« je izdal brez števila raz-glednic, ki so vse seznanjale z lepotami Ljubljane in naše domovine.

14. aprila je umrl polkovnik Ljubomir Jovanović, bivši polveljak domačega polka in komandant ljubljanskega vojnega okrožja. Sodeloval je v raznih organizacij ter si pridobil splošno spoštovanje.

25. aprila je v Pregradni na svojem domu umrl opera pevka Vilma Thierry-Jevara, ki je bila na ljubljanski operi od 1919. do 1935. odlična umetnica ter si je pridobila velike zasluge za ugled naše glasbene umetnosti.

26. aprila je umrl prof. Ernest Tomec, ki je s svojim velikim strokovnim znanjem in dobrovzgajal dijaštvu klasične gim-nazijske, pridobil se je pa velike zasluge za vso slovensko katoliško mladino, še posebno je pa Katoliška akcija izgubila svojega ideologa in preizkušenega vodnika.

16. maja je umrl leta 1859 rojeni vrtnar-ski pomočnik Ivan Sever, ki je bil član prostovoljnega gasilnega društva od leta 1894 do svoje smrti ter ga je mestni svet zato l. 1930. odlikoval z ljubljanskim meščanskim.

Vsem za ljubljansko zaslujenim slava!

Zapisnik zadnje seje je bil odobren, na kar je poročal za finančni odbor dr. Ažman. Odobren je bil ratunski zaključek kreditnega društva Mestne hranilnice za

leta 1941. Sprejet je bil predlog za kredit za izvedbo uredbe o oddajanju sprejemnih radioaparator v višini 114.300 lir. Za ure-ditev mestne desinfekcijske naprave je bil določen kredit 70.000 lir. Polovic te vsote bo kasneje prispeval Higijenski za-vod. Za že likvidirani božični nabavni pri-spevki uradnikom in delavcem je bil naknadno odobren kredit 468.000 lir. Odobre-n je bil tudi naknadni kredit za re-žijske izdatke odsek za izdajo osebnih izkaznic v znesku 35.000 lir. Anagrafne-mu uradu je bil odobren izredni kredit za nabavo pisalnega stroja v znesku 4000 lir. Odobren je bil naknadni kredit za ureditev nagrobne spomenike dr. Ko-rošču v Navju v znesku 25.000 lir. Ugođen je prošnja uprave kopalnišča SK Ilirje za prispevki k obratovanju v tej sezoni in se upravi nameni 20.000 lir. Sprejet je bil predlog krajevnega šolskega odbora pri Sv. Petru v Ljubljani za zvišanje mestnega prispevka v znesku 1003 lir. Mirkuto Štipiču so proda del mestnega zemljišča za izvršenje v znesku 100 lir za kv. m. Na Viču je mestna občina svojčas kupila zemljišče za zgradbo ljudskih hišic. Ker zanj mestna občina ne more tegu zemljišča za-zidati sama, je odstopila zemljišča Visokemu Komisarijatu, ki bo sam pridel z gradnjo ljudskih hišic na tem zemljišču. Za regulacijo Karlovske ceste je mestna občina kupila 68 kv. m sveta od Ahlin Franje. Odobren je bil prenos lastništva nemškega ministra v Beogradu, na Ljubljansko pokrajino, ki bo prevzela tudi vse obveznosti.

14. aprila je umrl polkovnik Ljubomir Jovanović, bivši polveljak domačega polka in komandant ljubljanskega vojnega okrožja. Sodeloval je v raznih organizacij ter si pridobil splošno spoštovanje. 25. aprila je v Pregradni na svojem domu umrl opera pevka Vilma Thierry-Jevara, ki je bila na ljubljanski operi od 1919. do 1935. odlična umetnica ter si je pridobila velike zasluge za ugled naše glasbene umetnosti. 26. aprila je umrl prof. Ernest Tomec, ki je s svojim velikim strokovnim znanjem in dobrovzgajal dijaštvu klasične gimnazije, pridobil se je pa velike zasluge za vso slovensko katoliško mladino, še posebno je pa Katoliška akcija izgubila svojega ideologa in preizkušenega vodnika. 16. maja je umrl leta 1859 rojeni vrtnarski pomočnik Ivan Sever, ki je bil član prostovoljnega gasilnega društva od leta 1894 do svoje smrti ter ga je mestni svet zato l. 1930. odlikoval z ljubljanskim meščanskim. Vsem za ljubljansko zaslujenim slava! Zapisnik zadnje seje je bil odobren, na kar je poročal za finančni odbor dr. Ažman. Odobren je bil ratunski zaključek kreditnega društva Mestne hranilnice za

Ljubljana v začetku tega stoletja

Kaj so ugotevili o Ljubljani in njenem prebivalstvu ob ljudskem štetju 1. 1900

Ljubljana, 22. maja. Ce hočemo dobro poznati sedanjo Ljubljano in razumeti njen razvoj, se moramo tudi seznaniti z njenimi značilnostmi v preteklosti. Mnogo pre malo poznamo celo bližnjo preteklost mesta. Ce se ozremo nekoliko nazaj, spredvsem, da besede o napredku našega mesta niso vedno prazne. Ljubljana je bila v začetku tega stoletja še mestec, medtem ko jo zdaj stejemo upravičeno med velika mesta.

Ljudska štetja v preteklosti

V Avstriji so se začela redna ljudska štetja let 1857. Potem so se vrstila v letih: 1869, 1880, 1890, 1900 in 1910. Vidi mo, da so bila v zadnjih dobih ljudska štetja redno vsakih 10 let. Sčasom so se ljudska štetja zelo izpopolnila in niso bila le štetje prebivalstva; hkrati so ob štetju zbirali številne druge statistične podatke, ki lahko skupno nudijo že precej popolne sliko o razvoju krajev, gospodarskih, kulturnih, narodnostnih in drugih razmerah prebivalstva. Ljudska štetje je v tistih časih nadomestilo v marsičem danesno splošno statistično službo. Tudi štetje leta 1900 je bilo že zelo popolno in se lahko poslužimo zanimivih številk, ki nam kažejo Ljubljano v začetku tega stoletja.

Površina ljubljanskega mesta

Da je bila Ljubljana v začetku stoletja mestec, spredvsem že iz njene površine. Pred približno 100 leti, let 1843, je znašala površina Ljubljane 3401.21 ha, leta 1900 pa 3533.42 ha. Zdaj je površina Ljubljane približno dvakrat večja. Po stanju leta 1933 je znašala površina Velike Ljubljane 6338 ha, 19 arov in 5 m². Zanimalo vas bo tudi, kako se je površina delila po značaju, odnosno po kulturnih pred 100 leti je imela Ljubljana 462 ha njiv, v začetku stoletja nad 1000 ha, medtem ko je odpadla leta 1933 četrtna mestnega ozemlja na njive, torej skoraj 1385 ha. Gozdov je imela Ljubljana pred 100 leti 43, v začetku tega stoletja 86 ha, zdaj pa odpade na gozdro površino 10.45% mestnega ozemlja, to se pravi okrog 65 ha.

Delitev mesta na okraje

V začetku stoletja se je Ljubljana delila na 6 okrajev. Do leta 1896 je imela 5 okrajev, ko je pribdoba se Vodmat. Okraj je se delil takoj (vrstni red se ne ravna po starosti mestnih delov): Šolski, Šentjakobski, dvorski, kolodvorski, vodmatiški in predkraji. Meje okrajev so potekale tako: Šolski okraj je na desnem bregu Ljubljanice in v začetku stoletja se je raztezał od Stritarjeve ulice do mestne meje pri Stepanji vasi. Šentjakobski okraj je segal do Stritarjeve, tedaj Špitalske

ulice. Na desnem bregu Ljubljanice sta bila torej dva okraja. Dvorski okraj je na levem bregu Ljubljanice. Bil je največji. Na jugozahodu je segal do glinške meje, njegova severna meja je pa bila Prešernova (sedaj: Sloanova) ulica, kjer je meji na kolodvorskem okraj. Ta okraj je segal proti severu in vzhodu do sedanje Šmartinske ceste, kjer je bila mestna meja, preden je bil Vodmat pripeljan Ljubljani. Meje Vodmata so bile v glavnem iste kakor dandanes med Šmartinsko cesto in Železnicu. Med predkraji so steli Hradeckega vas, Dolensko cesto z Orlove ulico, Ilovico in Haptmanico. Črno vas was in Karolinsko zemljo ob Žanski cesti.

Število prebivalstva

Tudi po številu prebivalcev je bila Ljubljana pred 40 leti še malo mesto. Pri ljudskem štetju 31. decembra leta 1900 so našeli v Ljubljani 38.547 prebivalcev. Po štetju lani 31. julija je Ljubljana štela 91.613 prebivalcev z 27.674 družinskimi polarni. Lani so našeli v Ljubljani 41.733 moških in 49.880 žensk, leta 1900 je pa bilo 15.421 moških in 18.534 žensk. Vidi mo torej, da so imeli že tedaj ženske večino, ker so štele 54.6% prebivalstva. Lani je znašal preščep žensk nad moškimi 8153. Ko pa govorimo o številu prebivalstva leta 1900, je treba opozoriti, da je v tem številu vsto vse prebivalstvo, medtem ko je v številki o lanskem štetju upoštevano le civilno prebivalstvo. Civilnih prebivalcev je bila Ljubljana leta 1900 33.955. Število prebivalcev je naraščalo pred pol stoletjem precej hitro. V desetletju od 1890 do 1900 je naraslo za 19.8%, medtem ko se je v desetletju od 1880 do 1890 po večalo za 15.1%. Na leto se je tedaj prebivalstvo pomnožilo skoraj za 2%, kar pa seveda ni posebno mnogo. V zadnjih letih je število prebivalstva naraščalo mnogo hitreje, na leto nad 3%.

Ulice in hiš

Štetje v začetku tega stoletja je pokazalo, da srednje in več napredovalo. To pomeni, da je bilo že tedaj zelo gosto naseljeno in da je bilo povsem zazidano, odnosno, da vsaj niso več zdali. Zato je pa prebivalstvo naraščalo na obrobju mesta, tako da je težilo centrifugalno. Zanimalo vas bo, da je II., to je Šentjakobski okraj naraščalo po številu prebivalstva že v zadnjem desetletju preteklega stoletja. To si pa moramo razložiti s tem, da je Šentjakobski okraj po potresu izgubil kaznilitico na Žabniku in osemzadretno dekliško Šolo, ki se je preselila v središče. Šentjakobski okraj je tedaj štel 30 ulic, trgov in cest. Prebivalstvo se je pomnožilo samo v sedmih ulicah. V tem okraju je šte-

vilo prebivalstva naraščalo za 633 v desetletju pred štetjem. Toda število prebivalstva je naraščalo v tem okraju tudi že prejšnje desetletje (od 1880 do 1890). Najbolj se je število prebivalstva pomnožilo v III. in IV. okraju (v dvorskem in kolodvorskem). Prvi šolski okraj (imenoval se je po gimnaziji, ki je stala na sedanji Vodnikovem trgu) je bil vodil prebivalstva le malo naraščalo. V I. okraju je bilo teda: 24 ulic, trgov in cest. Dvorski III. okraj je pa imel 68 ulic, cest in trgov. V desetletju pred štetjem se je povečalo za 16 ulic, med njimi je bilo povsem novih 9 šest ulic, cest, odnosno trgov: Erjavčeva cesta, Gorupova ulica, Levstikova in Šubičeva, Muzejski trg in Na Vrtcu. Iz delov obstoječih ulic so nastale naslednje ulice: Mal in Velika Colmarska ulica (v Trnovem), Bleiweisova cesta, Gledališka ulica, Jeranova in Karunova (v Trnovem), Veliki stradon, Strašna pot in Želeni pot. V desetletju pred štetjem je bilo v tem okraju tudi prekrščenih precej ulic Gledališka ulica je bila prekrščena v Wolfovo, Križevniški trg v Valvazorjev (zda: Napoleonev), Prešernov trg v Jurčičev in Slovenska ali Slovenske v Prešernove. Kolodvorski okraj je štel 1890 23 ulic, cest in trgov, leta 1900 pa 36. Pridobil je naslednje ulice, odnosno ceste: Miklošičeva c. Prisojno ul., Podturen, Tomanova u. in Vodovodno cesto. Okraj je imel prejšnje čase nekaj neobčudjenih ulic, ki so pa bili ob štetju občudjene.

Število hiš

Število hiš je pred pol stoletjem podobi naraščalo; stavbna delavnost ni bila potisnjena po potresu tako živahnika kakor po svetovni vojni. Pri povečanju števila hiš je treba upoštevati, da je mesto pridobilo številna poslopja z razširjenjem mestnih mej. L. 1890 je Ljubljana štela 1292 hiš, leta 1900 pa 1596 ali 304 več. Mnogo hiš je pridobilo s priključitvijo Vodmata. Statistika tudi navaja zanimivost, da je bilo l. 1890 29 hiš neobčudjenih. L. 1900 jih je pa bilo 79 ali 4.9%. Gostota prebivalstva se ni spremenila. Prejšnje čase kakor ob štetju je stanovalo v hišah povprečno po 22 ljudi. Kako zelo je napredovalo naše mesto, pa spredvimo že iz tega, če navedemo, da je lani štelo 6897 stanovanjskih hiš.

To je le nekaj glavnih podatkov iz štetja pred 41 leti, ki nam pa vendar lahko služijo za primerjavo z sedanji razmerami. V podrobnosti se pa lahko spustimmo, da je opisemo ljubljanske razmere v preteklosti ter navedemo številne druge statistične podatke. Potrebno je, da opozorimo na podatke zbrane v preteklosti, ker so po večini že pozabljeni.

DNEVNE VESTI

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajinico« št. 40, z dne 20. maja 1942-XX. E. F. objavlja predpise o uvozu časnikov, časopisov in revij iz inozemstva, finančno ureditev Pokrajinskoga prehranjevalnega zavoda, maksimalni cenovnik za dimnikarska dela, imenovanje izrednega komisarja Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu, imenovanje predsednika Zavoda za zadružništvo Ljubljanske pokrajine, imenovanje strokovnjaka Zavoda za zadružništvo Ljubljanske pokrajine in cenik za zelenjavo in sadje št. 14.

— Zeleznice predelane na pogon z metanom. Italijanske državne zeleznice se industrializirajo. V Rovigu je bila nedavno otvorena centrala za razdeljevanje metana, ki bo služil kot pogonsko sredstvo na nekaterih zelezniških progah. Zaenkrat navajajo naslednje: Rovigo-Adria-Chioggia, Rovigo-Legnano-Verona, Adria-Ariano-Polesine, Adria-Caverzere-Pieve di Sacco-Venezia. Lokomotive so opremljene z motorji 120 konjskih sil in dosegejo hitrost 100 km na uro. Metanska centrala je bila zgrajena v bližini postajev v Rovigu in proizvaja dnevno 10.000 kub. m. plina. Gre za prvi poizkus, ki bo z uspešnimi rezultati mogel koristiti splošnošči stremljenju po avtarkiji na vseh gospodarskih področjih. (Echo di Roma.)

— Italijanska petrolejska politika v evropskem prostoru. Naloga koordiniranja vseh na petrolejskem področju od proizvodnje do potrošnje pripada v Italiji družbi AGIP. Lani je AGIP dosegel znane uspehe. Proizvodnja v Albaniji se je po večala in razen v pokrajini Devoli so razgeli raziskovalna dela tudi na Epir in druge grške pokrajine. Nove pobude so bile dane na Hrvatskem, Madžarskem in Romuniji in upajo, da bodo letos že realizirane. Po smernicah Korporacijskega ministra je AGIP ustanovil posebno družbo ALBA za začetno glavnico 50 milijonov lir. Njena naloga je, da se loti izkorisnitvene zemeljske snove v Abrucki. Družba je že začela z delom. AGIP je neposredno udeležen tudi pri mnogih drugih petrolejskih družbah kakor pri Petrolibiji, Sindi, Madžarski petrolejski in drugih. Po njenem posredovanju je italijanski kapital plasiran že na največjih evropskih petrolejskih poljih. (Agit.)

— Italijanska petrolejska politika v evropskem prostoru. Naloga koordiniranja vseh na petrolejskem področju od proizvodnje do potrošnje pripada v Italiji družbi AGIP. Lani je AGIP dosegel znane uspehe. Proizvodnja v Albaniji se je po večala in razen v pokrajini Devoli so razgeli raziskovalna dela tudi na Epir in druge grške pokrajine. Nove pobude so bile dane na Hrvatskem, Madžarskem in Romuniji in upajo, da bodo letos že realizirane. Po smernicah Korporacijskega ministra je AGIP ustanovil posebno družbo ALBA za začetno glavnico 50 milijonov lir. Njena naloga je, da se loti izkorisnitvene zemeljske snove v Abrucki. Družba je že začela z delom. AGIP je neposredno udeležen tudi pri mnogih drugih petrolejskih družbah kakor pri Petrolibiji, Sindi, Madžarski petrolejski in drugih. Po njenem posredovanju je italijanski kapital plasiran že na največjih evropskih petrolejskih poljih. (Agit.)

— Nova finančna sredstva za gradnjo ljudskih šol v Italiji. Na nedavni seji ministrskega sveta je bil na predlog Ministra za javna dela odobren načrt zakona, ki po oblašča Kreditni konzorcij za javna dela, da odobri nadaljnja finančna sredstva za gradnjo ljudskih hiš. Sredstva bodo prevezli Avtonomni fašistični zavodi. Tako bo gradbena delavnost teh zavodov znatno stopnjevana, kar bo tem večjega pomena, ker je bila s posebno uredbo novembra lani ustavljena vsa zasebna gradbena delovnost. Državni konzorcij je lani za gradnjo hiš odobril 466.330.000 lir, država pa na osnovi posebnega zakona 250.000.000 lir. Skupno bo s sedaj dovoljenimi krediti zgrajenih hiš za 869.580.000 lir. To je ogromna vsota, ki bo znatno koristila sredstva te pomembne socialne akcije. Lani je bilo po vsej državi zgrajenih 10.293 stanovanjskih hiš s 30.955 stanovanjskimi prostori. Za te hiše je bilo porabljenih 359 milijonov 42.882 lir. V njih je našlo svoj dom nad 57.739 ljudi.

— Zlata hrabrostna svetinja je bila polejena v spomin pok. prvemu seniorju Ferrucini Bonapaci in kapitanu Antonu Cavallera.

— Hišni lastnik na sramotnem odu. V Milenu je bil obsojen hišni lastnik Emilio Ferrari na štiri meseca zapora, 4000 lir globe in razen tega na vrnitev nedovoljene dobitka države v znesku 40.000 lir, ker je zvišal najemnino v ulici Tadino 2 od 26.000 na 44.750 lir.

— Kardinalski zbor steje sedaj po smrti kardinala Baudrillarda 50 članov. Med njimi je 29 Italijanov, 4 Francozi, 3 Nemci, 2 Španci, 2 iz Zedinjenih držav ameriških, po 1 pa iz Anglije, Argentine, Belgije, Poljske, Madžarske, Portugalske, Irsko, Kanade in Brazilije.

— Skoraj 468 milijonov za zaklonišča. Kakor poročajo iz Rima, znašajo stroški za ureditev zaklonišča 467.360.000 lir.

— V pogrebnu autoufuru, ki se je vrnil z Castelvecchia in Aquillo, so odkrili čuječi varnostni organi lepo kolicino jajce, moke, kruha in gnajti. Sofer A. Calisti je bil pri aritetiran.

— Obilen nedjetiški ribolov. V nedeljo so našli v ribiči pri Loanu več ko 15 ton najraznovrstnejših rib.

— Smrt po kolesem vlaka. Ko je hotel 58 letni Gustav Bonazzi čez železniško progo pri Ferrari, ga je zajelo kolese vlaka, ki je prihajal iz Venezije. Nesrečni Bonazzi je bil pri priči mrtev.

— Za gradnjo kanala Milan-Cremona Po se je postal v Milenu poseben odbor, ki je natančno proučil zadevine načrte.

— S ponarejenimi živilskimi nakaznicami je kupčeval tipograf Vallechi iz Firenze. Varnostni organi so odkrili pri njem pravljeno zalogalo ponarejenih živilskih nakaznic. Bil je aritetiran, skupno z njim so bili zajeti trije pajdasi.

— Uruguaški Italijani na poti v domovino. Te dni bodo prispevali v Rim uruguaški Italijani; med njimi je grof Bonarelli di Castel Bompiano, italijanski poslanik v Montevideu. Njihov prihod je že najavljen iz Lisabone.

— Dopolnice za inozemstvo pridejo 1. junija t. l. iz prometa. Dopolnice 50 centov z osovo povratne dopolnice 1.20 lir bodo zamenjane do 31. decembra 1942. V poštnem prometu z Nemčijo bodo uvedene nove znamke 1 lira.

— Borba ribičev s kitom. Pri Cufoli se je zapletel med ribiče mreže okoli 10 m dolg kit. Pridela se je do golotrajne borbe med presečenimi ribiči in kitom, ki se mu je pošrečilo, da je pretrgal mreže in da je zaplaval na prostoto. Pri tem so se pretregrali tudi tunolovke in je sledilo kitu v svobodno okoli sto že zajeten tunov.

— 57.000 lir izginilo iz skrinje. Posnetnik Ivan Zorzi iz Sarezza pri Bresci je imel shranjenih v svoji skrinji 57.000 lir. To je bil ves njegov prihranek. Te dni pa je Zorzi opazil, da je skrinja prazna. Varnostni organi so tatinškim zilhovcem na sledu. Nauk: Denarja v večjih zneskih kar hraniti doma!

— Slovaški minister v papeževi avtijeniji. Papež Pij XII. je sprejel v avtijenico slovaškega prometnega ministra dr. J. Stana.

— Zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani opozarja vse one člane, ki stanujejo v krajih: Dravje, Podutik, Kamna gorica, Poljane, Glinice itd., da ordinira g. dr. Kupnik premakniti mestne meje še nadalje

v gostilni Kavčič na Celovški cesti, v bližini tramvajske remize. Ordiniral bo vsak torek, četrtek in sobotu ob 10. do 12. ure. Po potrebi in če gre za neodločljiv slučaj, se lahko poklicne zdravnik tudi telefonicky.

— Za mrtvega proglašen. Okrožno sodišče v Ljubljani je uvelodilo postopek, da se proglaši za mrtvega Mesojedec Jože rojen 12. maja 1889 v Ljubljani in v Ljubljani pristojen. Maja 1907. je odšel v Ameriko, od koder je zadnjič pisal l. 1919 iz Filadelfije.

Ko so bile veselice na Ljubljanci

Ljubljanci so se ob slovenskih prilikah vesili na Ljubljanci

Ljubljana, 22. maja.

Dandane pozabljamo na Ljubljano ob veselih prilikah in niti v času kopanja je cenimo več tako kakor včasih. Odkar je Ljubljanca v mestu regulirana, je izgubila svoj čar v Trnovem na Pruh. »Ljudskega letnega kopalnika« ni več tam. Kopanje je prepovedano ob reguliranju bregovih in na nabrežjih, ki so se spremenile v parke, se ne smemo več sončiti. Tudi sportno čolnarjenje je skoraj povsem zamrlo, odkar ne moremo več uporabljati Trnovskega pristana za pristanišče. Se prejšnja desetletja so imeli zelo številni meščani sportne čolne, ki so jih v času kopanja uporabljali dan za dan. Na Ljubljanci je bilo tedaj zelo živahno, se celo več kilometrov zunaj mesta, na Barju. Vendar se vse to življenje na Ljubljanci ni moglo primerjati s sijajem starih časov, ko je bila Ljubljana prava plovna reka in ko so na nji prijevali tudi vožnje za zabavo.

Redne veselice Filharmoničnega društva

V starih časih baje ni bilo nobepega večjega, slovenskega dogodka brez veselice na Ljubljanci. Posebno slovensko so praznovali obiske imenitnih gostov. Njim v čast so prijevali razsvetljave na Ljubljanci, vožnje z ladjami in prave veselice. Takšne veselice so znane že iz 18. stoletja. Tako je bila prijevrena velika veselica na Ljubljanci avgusta l. 1790, ko je potovala skozi Ljubljano nadvojvodinja Elizabeta. Ob koncu 18. stoletja l. 1797 je bila na Ljubljanci zopet velika slovensost, ki jo je opisal Vodnik v svojih »Novizah«. Prvo časopisno poročilo o veselicah na Ljubljanci je potovalo avgusta l. 1790 »Laibacher Zeitung«. Vodnikov opis veselice na Ljubljanci je precej znan, ker je bil večkrat citiran. Prvi slovenski novinar je opisal to veselico precej stvarno, brez posebnega navdušenja in poročevalskega zanosa. Veselica je bila prijevrena v proslavitev vrtnitve Avstrijevcev v Ljubljano po odkodu Francozov. Vodnik je rabil precej originalne primere, ki so pa bolj robovne. Iz mesta je vse gledat vrelo, kakor bi bil poln sod odmašil... Ludi je vkljuk pertecko brez števila ziale prodajat. Ob tej priliki so tako streljali, da so polvale šipe na Žabjaku, če smemo verjeti Vodniku.

Nobenega večjega dogodka brez veselice na Ljubljanci

Ze naslednje leto, 1798, je bila na Ljubljanci zopet velika veselica, in sicer v počasnosti novemu županu Kokalju. Leta 1799 je pa priredilo Filharmonično društvo veselico na Ljubljanci, in sicer vožnjo po reki, združeno z glasbeno akademijo (»seine musikalische Akademie«). Toda Filharmonično društvo je baje priredalo podobne prireditve redno, vsako leto, kakor omenja »Laibacher Zeitung« — Posedno slovensko so praznovali v Ljubljani tudi Napoleonovo poroko z Marijo Ludoviko, hčerjo avstrijskega cesarja, l. 1810. Priredili so vožnjo po Ljubljanci z okrašenimi čolni. Podatki o tej prireditvi so se nam dobro ohranili, tako da si lahko ustvarimo sliko, kakšne so bile vse podobne prireditve. Ta veselica je bila prijevrena 1. julija 1810. Začela se je popoldne. Ob 5. je odprlo 35 z zelenjem in cvetjem okrašenih čolnov iz Ljubljane proti Vrhniku. Medtem so na Gradu streljali s topovi, da se je mesto treslo v temeljih. Vožnje so se udeležili največji imenitni. Med njimi je bil tudi guverner Marmont z ženo. Gospoda sta spremiali dve godbi, in sicer vojačka in Filharmonične družbe. Vozili so se le uro daleč, načar so se izkrcali na desnem bregu, menda nekje pri »Mokarju«. Na Bregu so gospodo pozdravili kmečki fantje in dekleta. Guverner je vstopil v lopo, ki je bila spletena iz zelenih vej in urejena za plesališča. Kmetje so guvernerju pokazali ljudske plese. Potem se je gospoda posedala za bogato obloženo mizo, nakar so se odpeljali zopet s čolni v mesto. Vse to je bilo združeno z godbo, s streljanjem, umetnim ognjem in menda so streljali tudi rakete. »Laibacher Wochenblatt« je poročal, da so ob tej priliki postreljali nad 4000 zvezde. Te zvezde so bile najbrž rakete. Po vožnji je bil prirejen še ples v guvernerjevi palači.

Najimenitnejša veselica

Najimenitnejša veselica na Ljubljanci je pa bila prijevrena 11. julija l. 1814. Prisavljal so mir po dolgi napoleonskih vojnah, ko so na Kranjskem prevzeli

D. Du Maurier:

Prva žena

R o m a n

I.

Prednočnjem se mi je sanjalo, da se vračam v Manderley. Zdole se mi je, da stojim pred mrežnimi vrati, ki vodijo v glavnih drevored, pa ne morem noter: veriga z obesno ključavnico je zapiral vhod. V sanjah sem klicala vratarja, a nihče se mi ni oglasil, in ko sem pristopila in pogledala skozi zarjavelo rešetko, sem videla, da je hišica zapuščena.

Niti pramenček dina se ni sukljal iz dimnika, in zamrežena okanca so bila podobna velikim žalostnim očem. Nato sem, kakor se rado dogaja v snu, z nadnaravno močjo kakor duh stopila skozi pregrado, ki mi je zapiral pot. Drevored se je vijugal pred menoj, a ko sem krenila po njem, sem kmalu opazila, da ni več tisti kakor nekdaj; bil je tesen in zamrežen, ne več drevored, ki sva ga poznam. Najprej sem osupnila in nisem mogla razumeti, in šele ko sem sklonila glavo, da se ognem dolge veje, ki se je malone dotikala tal, sem se zavedla tega, kar se je bilo zgodiilo. Narava je bila dosegla svoje; polagoma, kradoma in zavratno, se je bila spet vričila v drevored. Gozdi, ki so mu v preteklosti že zmerom grozili, so bili nazadnje zmagali. Temni in

oblastni so se grmadili obakraj drevoreda. Bukve s svojimi belimi, golimi udji so se gnetile druga ob drugi, izprepletale veje v čudnih objemih in se zgrinjale nad mojo glavo v obok kakor stebrovje v cerkvi. Vmes so bila še druga drevesa, takšna, ki jih nisem poznala; čokati hrasti in krivenčasti bresti so si bili posili utrli pot in se pomesešali z velikanskimi grmi in zajedalci, ki se nisem mogla spomniti, da bi jih bila kdaj videla.

Drevored, komaj širji od traku, je bil le še skrčena slika tega, kar je bil nekdaj; prod, ki ga je svoj čas pokrival, je bil izginil, plevel in mahata ga bila prerasla. Najnižje veje, ki so poganjale iz debel, so ovirale pot, vozlate korenine so nalikovale udom okostnjakov. Med to divjo rastjo sem tu pa tam spoznavala grme, ki so nama v najinih dneh zaznamenovali pot, ljubke, negovalno hidranje, sloveče zaradi svoje sinje barve. Nobena roka jim ni stregla od tistih dob, in tako so se bile vrstile v divje stanje, zrasle čudovito visoko, ne da bi še kdaj pognale cvet, ter postale črne in grde kakor brezime zaledalci, ki jih je mrzelo po okoli.

Klavarna steza, ki je bila nekdaj najin drevored, se je vijugala zdaj na levo, zdaj na desno, zdaj na vzhod, zdaj na zahod. Časih sem že misila, da sem jo zgrešila, pa se je spet pokazala, katerikrat izpod zrušenega debla, drugič iz blatne mlake, ki je bila ostala po zimskem dežju. Nikoli prej se mi ni zdela ta pot tolikanj dolga. Najbrž so se bile milje pomnožile, kakor drevess; in ta steza je vodila samo v labirint, v neprediren kraj sredi gozda, nič več

obljot zopet Avstrije. Priklučitev Kranjske k Avstriji so v vsej deželi slavili zelo slovesno, najbolj pa seveda v Ljubljani, kjer so slovesnosti trajale tri dni, in sicer 10., 11. in 12. julija. Prvi dan praznovanja je bil namenjen za gospoda, drugi za ljudstvo, da se je lahko razveselilo na veselicah, zadnji dan so pa bili proslave in tternega značaja. Na dan ljudskega praznovanja, 11. julija, je vladalo slovesno razpoloženje že na vse zgodaj. Mestčani so bili na nogah že pred sončnim vzhodom. Bil je delavnik, a opustili so vse delo kakor na največji praznik. Po ulicah so se prelivale množice in zlasti mnogo se je zbiralo ljudi pred mestno hišo. Tedaj je bila dežela razdeljena na tri okrožja. Vsakokrožje je poslalo izmed ljudstva nekaj svojih zastopnikov na proslavo v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi pari. Počaščeni so bili kraljovski in trnovski čolnarji in ribiči in njihova dekleta, da so zastopali Ljubljano na tej slovesnosti. Menda so bili najbolj postavnici in značilni zastopniki ljudskih plasti. — S čolni so se odpeljali iz mesta že ob 10. Izkrilci so se ob izlivu Iščice. Na travniku grofa Turna so bila pripravljena plesišča in vrstice so se številne lope, dobro založene z jastvinami in pijačo. Zahabi je prisostvovala tudi gospoda in na njej je bil postavljen v Ljubljano, in sicer fante in dekleta. Tako je bila pri magistratu zbranih 12 parov kmečkih fantov in deklet. Ljubljansko okrožje je bilo zastopano celo s šestimi